

Záznam z 32. zasedání Rady vlády pro udržitelný rozvoj

úterý 18. října 2016, 08:00 – 11:00, Lichtenštejnský palác (Hnědý sál)

Přítomné členky a členové Rady vlády

Libor Ambrozek (Český svaz ochránců přírody), Jiří Dlouhý (STUŽ), Rostislav Dvořák (SČMVD), Jakub Fischer (RVŠ), Václav Hlaváček (Agrární komora), Radomír Jahoda (MO), Jiří Koželouh (Zelený kruh), Václav Němec (Rada seniorů ČR), Václav Pícl (MŠMT), Josef Praks (MK), Bohuslav Sobotka (předseda RVUR), Hana Stelzerová (ČŽL), Ondřej Šejtka (ČRD), Vladimír Špidla (ad personam), Radim Šrám (AV ČR, v. v. i.), Jaroslav Šulc (ČMKOS), Jana Vildumetzová (MV), Miroslav Zábranský (MS), Jan Žůrek (CBCSD)

Zástupci omluvených členek a členů Rady vlády

Martin Boruta (MF), Vladimír Dolejský (MŽP), Martin Doležal (MZd), Pavel Drahovzal (SMO ČR), Kateřina Fialková (MZV), Otakar Hampl (MZe), Jiří Hrbek (ČSÚ), Kamila Kolmanová (SEZ ÚV), Jan Kovanda (ČKR), Karina Kubelková (Hospodářská komora), Martin Kučera (MPSV), Pavlína Kulhánková (MPO), Luděk Sosna (MD), David Škorňa (MMR), Radka Šviková (NSZM), Eva Tlamichová (ASO), Václav Trejbal (SP ČR)

Nepřítomní členové a členky Rady

Pavel Bělobrádek (RVVI ÚV), Robin Böhnisch (PS PČR), Radko Martínek (Senát PČR), Martina Štěpánková (MLP ÚV)

Sekretariát RVUR

Jiří Bendl, Aneta Haimannová, Anna Kárníková, Klára Kopecká, Jan Mareš

Hosté

Veronika Bajgarová (MZV), Pavel Baran (Akademie věd ČR), Eva Bazgierová (OUR ÚV), Igor Hartmann (MMR), Ondřej Holub (OUR ÚV), Aleš Chmelař (SEZ ÚV), Jiří Chocholouš (MZe), Petr Kalaš (Výbor pro udržitelnou energetiku RVUR), Václav Klusák (OUR ÚV), Hana Kostohryzová, Tomáš Kučera (MZd), Aleš Kuták (OUR ÚV), Per Lebeda (Glopolis), Markéta Linxová (MŽP), Milan Maděra (OUR ÚV), Zbyněk Machát (OUR ÚV), Daniel Ort, Souriya Otmani (velvyslankyně Marockého království v ČR), Martin Polášek (OUR ÚV), Lukáš Pokorný (MŽP), Václav Šebek (OUR ÚV), Miroslav Šuta (Centrum pro životní prostředí a zdraví), Michaela Valentová (OUR ÚV), Václav Zámečník (Výbor pro krajinu, vodu a biodiverzitu RVUR), Vlastimil Zedek (MZe)

Informace o usnášeníschopnosti

Dle Statutu Rady vlády pro udržitelný rozvoj (dále jen „RVUR“) schváleného dne 29. července 2015 není počet členů RVUR pevně stanoven a řídí se aktuálním počtem jmenovaných členek a členů. V RVUR je aktuálně jmenováno 41 členek a členů. RVUR je usnášeníschopná při účasti minimálně poloviny členek a členů, tedy při počtu 21 členek a členů. Při zahájení zasedání bylo přítomno 34 členek a členů RVUR. Kворum bylo kvůli příchodům a odchodům členů RVUR pohyblivé, jeho aktuální stav je vždy uveden u dotčeného hlasování.

Program zasedání

- 1) Zahájení
- 2) Projednání draftu strategického dokumentu *Česká republika 2030 (ČR 2030)*
- 3) Informace o přípravě 22. Konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Marakéši
- 4) Doporučení Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu ve věci omezení používání glyfosátu
- 5) Různé
 - a. Informace Ministerstva pro místní rozvoj o strategickém řízení
 - b. Informace o kampani České podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj „After Paris“
 - c. Informace o aktivitách Úřadu vlády na podporu udržitelného rozvoje

Seznam příloh

- 1) Draft strategického dokumentu *Česká republika 2030* (stav k 4. říjnu 2016)
- 2) Prezentace OUR ÚV k *ČR 2030*
- 3) Prezentace marocké velvyslankyně Souryi Otmani o přípravě 22. Konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Marakéši
- 4) Doporučení Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu ve věci omezení používání glyfosátu
- 5) Informace o strategickém řízení Ministerstva pro místní rozvoj
- 6) Informace o iniciativě *After Paris* České podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj

K bodu programu č. 1: Zahájení

Předseda RVUR Bohuslav Sobotka přivítal všechny přítomné i fakt, že RVUR byl předložen draft strategického rámce *Česká republika 2030*, který by měl být po projednání RVUR vložen do meziresortního připomínkového řízení. Pevně věří, že prosazení udržitelného rozvoje přispívají i další politiky, které vláda realizuje a již samotné plnění programového prohlášení vlády pomáhá naplňovat vznikající strategický rámec. Řízením jednání pověřil Vladimíra Špidlu.

Navržený program byl jednomyslně schválen (34 pro – 0 proti – 0 zdržel se).

K bodu programu č. 2: Projednání draftu strategického dokumentu *Česká republika 2030* (ČR 2030)

Tým OUR představil aktuální podobu draftu ČR 2030. Klíčovou oblast (dále jen „KO“) *Lidé a společnost* představil **Václav Klusák**, KO *Udržitelný hospodářský model* **Václav Šebek**, KO *Ekosystémy* **Aleš Kuták**, KO *Udržitelný rozvoj sídel a území* **Jan Mareš**, KO *Česká republika podporující udržitelný rozvoj v Evropě a ve světě* **Anna Kárníková** a KO *Dobré vládnutí pro udržitelný rozvoj* **Martin Polášek**. Souhrnná prezentace je k zápisu připojena jako příloha č. 2.

Rostislav Dvořák (SČMVD) vznesl dvě připomínky ke klíčové oblasti *Udržitelný hospodářský model*. Mezi slabými stránkami ve SWOT analýze postrádá závislost České republiky na zahraničních investicích a práce s nízkou přidanou hodnotou. Požaduje rovněž změnit formulaci v odstavci 206, kde jsou velké podniky označeny za páteř ekonomiky. Z makroekonomického hlediska považuje přesnější označení „hospodářský pilíř“, takto ostatně materiál k velkým podnikům i přistupuje. Do materiálu je v návaznosti na konstatování, že se malé a střední podniky vyznačují nízkým podílem na hrubé přidané hodnotě, třeba doplnit podporu vývoje a výzkumu na úrovni malých a středních podniků, věnovat se marketingu a technologickému rozvoji.

Václav Trejbal (SP) se pozastavil nad tvrzením v odstavci 224, že Česká republika se vyznačuje zbytečně vysokou výrobou a exportem elektřiny. Nesouhlasí s implicitním předpokladem tohoto tvrzení, že je něco možné produkovat pouze pro vlastní spotřebu a doufá, že nezačne být omezován vývoz automobilů či cukru. Výroba a vývoz elektřiny souvisí s poptávkou po ní a tím, že je ČR součástí jednotného evropského trhu. Jedinou možností, jak zastavit vývoz elektřiny, je vystoupit z Evropské unie (EU). Domnívá se, že smyslem odstavce je říci, že při výrobě elektrické energie mohou vznikat externality. Ty jsou již vyčísleny (emisní povolenky), jsou však příliš levné. Druhým největším vývozcem elektřiny je Německo, jehož energetický mix obsahuje více než 50 % uhlí a zemního plynu. Řešením této situace nespočívá proto v omezování výroby elektřiny, ale zasazení se o lepší obchodování emisních povolenek a investicích do moderních technologií.

Jaroslav Šulc (ČMKOS) připomněl 31. jednání RVUR a návrh Borise Dlouhého (SP ČR) na zestručnění materiálu a doplnění o vize. Z materiálu není jasné, čeho chce politická reprezentace v příštích 15 letech dosáhnout a není jasné, jaké metody a nástroje mají být zvoleny pro dosažení cílů. Ačkoliv kladně hodnotí vývoj materiálu, stále jej nepovažuje za zralý pro meziresortní připomínkové řízení (MPŘ). Plédoval zejména za důslednější propojení analytické a návrhové části, doplnění problematiky odlivu kapitálu z ČR, který je sedmkrát vyšší než saldo příjmů z evropských fondů, i otázky vyčerpání současného hospodářského modelu. V případě zemědělství doporučuje využít strategie a materiály Ministerstva zemědělství.

Kateřina Fialková (MZV) omluvila nemocného náměstka Martina Tlapu a ocenila práci Úřadu vlády na přípravě dokumentu, a to jak na vznikajícím strategickém dokumentu, tak při prezentacích naplňování Agendy 2030 v ČR v zahraničí (OECD). Vznik strategického dokumentu v oblasti udržitelného rozvoje považuje MZV za žádoucí. Zásadním předpokladem pro jeho úspěch je široká společenská a politická shoda na vizi a cílech, která zajistí dlouhodobé naplňování strategického

rámce. Pozitivní posun doznala zejména struktura dokumentu: rozdělení a očíslování jednotlivých odstavců; zpracování úvodu a SWOT analýzy. Dokument však v současné podobě považuje za příliš rozsáhlý. V době sociálních médií a přemíry informací a zdrojů musí být naše dokumenty kompetitivní. Pokud se strategický rámec nepodaří výrazně zkrátit, musí být doplněn o několikastránkový *Executive Summary*, které shrne základní principy a cíle ČR v oblasti udržitelného rozvoje a bude sloužit jako srozumitelné poselství vůči občanům i zahraničním partnerům.

Na dokumentu je rovněž prozatím patrné, že jednotlivé části pocházejí z pera různých autorů, což ústí ve vnitřní nekoherenci textu, zejména: velké rozdíly ve stylu, délce a míře detailu jednotlivých kapitol a obsahovou neprovázanost vize, úvodních částí strategie včetně SWOT analýzy a jejích jednotlivých kapitol (např. vize neobsahuje prosperitu). SWOT analýze dominují environmentální prvky a zcela chybějí některá témata, jimiž se strategický rámec zabývá (stárnutí populace, vzdělávání, migrace). Rovněž by měl být více zohledněn mezinárodní kontext, zejména odkaz na Agendu 2030. Přihlášení se ČR k ní plně v souladu s usnesením vlády z 25. ledna 2016 č. 61 by mělo explicitně zaznít v úvodu strategie, nejen v jedné z kapitol.

Strategických cílů je dle názoru MZV příliš. Při takovémto množství nemohou být všechny strategické a jsou nezapamatovatelné. Cílů by nemělo být více než deset a stejně jako u Cílů udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals, SDGs) je možné je rozdělit na cíle a podcíle. Nedostatečně jsou rozpracovaná také rizika možného neúspěchu při naplňování vize.

Vize musí být nejen ambiciózní, ale také realizovatelná. Zatímco strategický rámec velmi dobře popisuje, jaká má být Česká republika v roce 2030, již neřeší, jakými nástroji bude vize dosaženo a jak bude financována.

V závěru svého vystoupení podpořila, aby se Úřad vlády plně věnoval otázce koherence vnějších a vnitřních politik, jež jsou významným aspektem předkládaného strategického rámce. Svě připomínky MZV již zaslalo Oddělení pro udržitelný rozvoj přímo a přihlásilo se k další spolupráci na tvorbě strategického rámce. Jde-li o budoucí naplňování strategického rámce, udržitelný rozvoj se stal jednou z priorit zahraniční politiky ukotvených v Koncepti zahraniční politiky ČR a právě vznikající strategie rozvojové spolupráce po r. 2017 se hlásí k Agendě 2030 a zohledňuje ji.

Václav Hlaváček (Agrární komora) se připojil ke své předřečnici ve věci zkrácení dokumentu. Mezi slabiny postrádá rostoucí závislost ČR na dovozu základních zemědělských produktů: dováží se ovoce a zelenina v hodnotě 9 mld. Kč, jež lze vypěstovat v podmínkách ČR. Tento trend dlouhodobě roste. Dále mezi slabými stránkami chybí nízká ochrana orné půdy před zábořem. Na závěr svého příspěvku navrhl, aby energie, voda, les a půda byly uzákoněny jako národní bohatství.

Luděk Sosna (Ministerstvo dopravy) považuje draft za dobrý základ dokumentu, nad nímž může vzniknout meziresortní shoda a co bude prezentovat ČR navenek. Svou připomínku směřoval k odstavci 231, který obsahuje vnitřní rozpor. Tranzitní doprava může být rychlá a levná, rychlá a pomalá nebo levná a pomalá. Dokument odmítá, aby byla pomalá. Má-li však být drahá, stane se přesně to, před čím varuje dokument: budou využívány trasy v sousedních státech. Daný odstavec bude muset být pravděpodobně diverzifikován dle jednotlivých druhů dopravy (silniční, železniční). Na závěr nabídl spolupráci Ministerstva dopravy.

Jiří Koželouh (Zelený kruh) poděkoval za pokrok učiněný na materiálu. Připustil, že nestátní neziskové organizace by častěji uvítaly konkrétní řešení, nicméně rozumějí tomu, že se jedná o obecný zastřešující dokument a je třeba hledat kompromis. Příkladem může být již zmíněný vývoz elektřiny z ČR: pokud je ČR pátým největším vývozcem elektřiny na světě a nedisponuje velkým množstvím přírodních zdrojů, tak je to záležitost, jíž by se měl strategický rámec věnovat a pokud tak činí, je to jedině dobře. Souhlasí s tím, že nelze technicky ani jinak omezovat vývoz této komodity. Společným zájmem však je ocenění negativních dopadů (externalit) při výrobě elektrické energie (znečištění ovzduší, ohrožení lidského zdraví). Obdobná logika platí i při

zmíněném dovozu potravin. Ve strategickém rámci dosud postrádají komplexní ošetření otázky záboru zemědělského půdního fondu.

Václav Němec (Rada seniorů) se připojil k připomínkám předřečníků. U odkazů na Mezinárodní panel pro změny klimatu je třeba dle jeho názoru rozlišovat čtvrtou a pátou zprávu. Čtvrtá zpráva připouštěla převážný vliv přírodních sil na probíhající změnu klimatu, pátá je pod vlivem Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (1992) uznávající výlučný vliv lidstva na klimatické změně. V dokumentu postrádá zohlednění svých doporučení týkajících se geodiverzity. Základní prioritu spatřuje v udržení míru (nukleární válka by byla koncem civilizace), ale rovněž v plném respektu k předvídaným probíhajícím mimořádným slunečním bouřím i mimogalaktickým jevům, které ovlivňují psychiku i fyzické zdraví obyvatel naší planety. Fotosyntéza v otevřeném prostoru dokazuje, že CO₂ nepatří mezi škodlivé emise, naopak má významné pozitivní účinky.

Vladimír Dolejský (Ministerstvo životního prostředí) představil stanovisko MŽP. Poděkoval Úřadu vlády za přípravu strategického dokumentu, který musí být nadresortní a konsensuální. Proto bude třeba před vložením do MPŘ ještě vyřešit některé připomínky i ze strany MŽP. Široké rozkročení materiálu by mělo zajistit jeho trvalost a zabránit nutnosti jej v krátkých časových periodách aktualizovat. Ke specifickým cílům je třeba dopracovat indikátory tak, aby byly vyhodnotitelné. Indikátory by měly být provázány s těmi, jež využívají sektorové strategie, skrze něž bude strategický rámec naplňován.

David Škorňa (Ministerstvo pro místní rozvoj) poděkoval Úřadu vlády za vzájemnou spolupráci na draftu. Zdůraznil, že se jedná o strategický rámec, který nenahrazuje a ani nemá nahradit jiné sektorové a další strategie. Dosud zazněla řada připomínek požadujících měřitelné cíle, propojení i řešení konkrétních problémů. Chápe tento dokument jako předpoklad pro toto budoucí propojení strategií a jejich vzájemný soulad. Důležitou roli tak vidí v „exekutivě“ v podobě návazného implementačního dokumentu, který by měl obsahovat jak prioritizaci cílů, tak i jejich promítnutí do priorit, cílů a opatření navazujících strategií. Klíčovým úkolem je tedy strategický rámec propojit s veřejnými politikami tak, aby pouze neshrnoval obsahy již existujících strategií, ale „uměl“ veřejným politikám podávat nové impulsy. Proto by přivítal dopracování kapitoly implementace, která by vysvětlila a podrobněji popsala způsob a reálnou podobu, jak bude implementace zajištěna. Řada dosavadních připomínek se dle jeho názoru váže právě k nejistotě, jak bude celý proces implementace nastaven. Souhlasí s tím, že dokument by měl obsahovat soubor kontextových indikátorů a jednotlivé části dokumentu by měly být spolu těsněji provázány. Důležité, i pro strategický rámec i pro implementaci, bude práce se scénáři rozvoje ČR a k tomu přizpůsobení nastavení toho, co ČR v daném období chce dosáhnout.

Pavína Kulhánková (Ministerstvo průmyslu a obchodu) potvrdila, že za poslední měsíce se na dokumentu udělalo velké množství práce. Tříbení a cizelování textu bude záležitostí MPŘ. Vyjasnění rovněž bude chtít množství, podoba a míra detailu jednotlivých cílů. Je třeba, aby byly kompatibilní s existujícími resortními politiky a kompatibilní s mezinárodními závazky a cíli. Souhlasila se svým předřečníkem, že podstatná bude implementace dokumentu.

Jiří Dlouhý (Zelený kruh) ocenil přípravu dokumentu a zapojení NNO. Navrhují následující úpravy: upravit strategický cíl u vzdělávání (potenciál vzdělávání každého člověka a otevřenost vzdělávání – kontakt s reálným světem; zapojení dětí a mládeže do podoby světa, v němž budou žít); v kapitole *Udržitelný hospodářský model* vyzdvihnout úlohu železnic a zapojení externalit do dopravy; v kapitole *Ekosystémy* zapojit místní obyvatele do ochrany místních ekosystémových služeb v rámci Evropské úmluvy o krajině; v kapitole *Česká republika podporující udržitelný rozvoj v Evropě a ve světě* doplnit závazek k naplňování oficiální rozvojové pomoci a v kapitole *Dobré vládnutí pro udržitelný rozvoj* zapojit kritérium udržitelnosti do všech mechanismů rozhodování státní správy a samosprávy. Uvítají, pokud bude příprava implementačního dokumentu probíhat obdobně, jako příprava samotného strategického rámce.

Otakar Hampl (Ministerstvo zemědělství) poděkoval za dosavadní odvedenou práci. Materiál je třeba upravit nejen jazykově, ale zejména korigovat z hlediska míry detailu a vyváženosti mezi jednotlivými klíčovými oblastmi. Z hlediska resortu zemědělství považuje za nutné zdůraznit, že krajina nemá být pouze pestrá, ale i funkční. V otázce potravinové soběstačnosti lze vyjít ze strategií vypracovaných Ministerstvem zemědělství. Více rozpracovány by měly i oblasti, jež Ministerstvo zemědělství nemá ve své gesci, a to rodinná politika a otázka sociálního kapitálu. Proto se kloní k tomu, aby bylo pro dopracování materiálu ponecháno více času před vložením do MPŘ a MPŘ bylo dostatečně dlouhé.

Martin Boruta (Ministerstvo financí) poděkoval v zastoupení Andreje Babiše za přípravu projednávaného materiálu, především za kvalitní analytickou část. Víze by dle jeho názoru mohla být více konkrétní, komentáře ke strategickým cílům budou zaslány před MPŘ. Připomínky ke kapitole *Udržitelný hospodářský model* se vztahují zejména k tomu, že fiskální politiku nelze pokládat pouze za prostředek, ale je i cílem o sobě, resp. je obojím. Cílem by měla být vyvážená fiskální politika předcházející nadměrnému zadlužování, efektivní výběr daní a rovné příležitosti s minimem výjimek. U otázky proticyklických opatření považuje za vhodné doplnit, že zadlužování je nutné v době hospodářského konjunktury snižovat. Rovněž nesouhlasí s tím, že se ČR vyznačuje poměrně nízkou složenou daňovou kvótou (16. Místo ČR v Evropské Unii, pouze 2 % pod aritmetickým průměrem všech členských států EU). Její změna by si žádala změnu celé daňové struktury. V otázce daní vidí jako produktivní švédský model přenesení povinnosti za výběr daně z poplatníka na správce.

Josef Praks (Ministerstvo kultury) poděkoval za možnost účastnit se přípravy strategického rámce i za zohlednění Státní kulturní politiky a její závaznosti. Komunikace o zapracování kultury do vize probíhá stejně jako v případě vazby na další aspekty strategického rámce (ochrana kulturní krajiny, spolupráce s kreativními průmysly a zohlednění multiplikačního efektu: peníze vložené do kultury nejsou pouhým odečtem a tvoří přidanou hodnotu a již lze společensky měřit).

Martin Doležal (Ministerstvo zdravotnictví) rovněž poděkoval za systematickou spolupráci s Úřadem vlády. Rovněž se přimluvil za agregaci strategických cílů a sjednocení jejich struktury. Přivítal by také silnější akcent – i vzhledem k doporučení nadnárodních organizací – na komunity, jež se pravděpodobně stanou součástí mnoha dalších strategií.

Pavel Baran (Akademie věd ČR) považuje dokument z koncepčního hlediska za velmi dobrý, neboť směřuje na společnost jako na celek a zdůrazňuje riziko atomizace. Nedostatečně jsou pojednána témata bezpečnosti v rámci ČR, vysokého školství, vzdělávání (v celé šíři, nikoliv pouze vzdělávací aspekty) i vědy a výzkumu. Na závěr nabídl spolupráci AV ČR v této oblasti.

Pavel Drahovzal (Svaz měst a obcí) přivítal, že se strategický rámec věnuje i aspektům regionálním a územním. Tato kapitola obsahuje potřebné a zajímavé cíle, obává se však jejich naplňování a možných problémů v komunikaci zejména s MPO ve sporu ohledně podpory zeleně v obcích a ochranných pásem sítí. Dále upozornil, že stát se musí zabývat možným výpadkem evropských fondů (ESIF) po roce 2020, přičemž dokument nenaznačuje cestu, jak jej řešit.

Anna Kárníková (tajemnice RVUR) požádala o zaslání připomínek v písemné podobě, ty pak budou projednávány bilaterálně. Následně představila návrh usnesení:

Rada vlády

schvaluje předložený návrh strategického rámce „Česká republika 2030“

a

ukládá sekretariátu Rady vlády vypořádat připomínky vzešlé z jednání Rady vlády a zajistit vložení strategického rámce „Česká republika 2030“ do meziresortního připomínkového řízení do 31. října 2016.

Petr Lebeda (Glopolis) představil činnost iniciativy nestátních neziskových organizací *Měj se k světu*, která spočívá v koordinaci a zajišťování koherence napříč neziskovým sektorem. Proto z vlastní zkušenosti ví, jak je to složitý proces, i kde se nalézají rezervy na straně státní správy. Proto podpořil, aby v rámci usnesení ke strategickému rámci byly zajištěny nové úvazky pro Úřad vlády, jež by podpořily výkon agendy koherence, koordinace a komunikace politik. Dle názorů v neziskovém sektoru je vhodné využít nastavený participační proces pro dlouhodobý proces dialogu pro budování konsensu mezi státní správou a dalšími stakeholdery, včetně politických stran a Parlamentu ČR, což by podpořilo stabilitu samotného strategického rámce.

A. Kárníková reagovala s tím, že v pondělí 31. října proběhne politické projednání strategického rámce v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, v Senátu až po jeho ustavující schůzi, která se koná v polovině listopadu.

K. Fialková se v návaznosti na průběh diskuse a připomínky, jež považuje za zásadní, dotázala, má-li Rada vlády dokument skutečně již v tuto chvíli schválit a je-li termín pro vypořádání připomínek do 31. října reálný.

P. Kulhánková podpořila svou předřečnici. Rada vlády může schválit proces dalšího připomínkování nebo doporučit další postup, ale dokument po MPŘ dozná ještě pozitivních změn. Proto navrhuje schválit proces a dokument vzít pouze na vědomí.

O. Hampl rovněž podpořil slova svých předřečnic. Termín 31. října nestačí pro zapracování připomínek, jež zazněly, a navrhl je posunout o měsíc, tedy do 30. listopadu 2016.

J. Šulc doplnil, že měsíční odklad dává rovněž možnost zapracovat případná doplnění, jež mohou vzejít z politického projednávání dokumentu v Parlamentu ČR.

V. Špidla informoval, že předseda vlády doporučil rozšířit MPŘ na 5 týdnů, čímž dojde i k posunu termínu předložení dokumentu vládě ČR.

Závěr

Přítomnými členy a členkami Rady byl jednomyslně schválen (36 pro – 0 se zdrželo – 0 proti) návrh **usnesení č. 1** ve znění:

Rada vlády

bere na vědomí draft strategického dokumentu „Česká republika 2030“

a

ukládá sekretariátu Rady vlády jej dopracovat dle vznesených a zaslanych připomínek

a

vložit jej do meziresortního připomínkového řízení do 30. listopadu 2016

a

materiál znovu projednat Radou vlády po ukončení meziresortního připomínkového řízení.

K bodu programu č. 3: Informace o přípravě 22. Konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Marakéši

Velvyslankyně **Souriya Otmani** přivítala všechny přítomné a poblahopřála k vypracování strategického rámce ČR 2030. Ve své prezentaci představila hlavní cíle 22. Konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Marakéši. Prezentace je připojena jako příloha č. 3.

Závěr

Přítomnými členy a členkami Rady byl jednomyslně schválen (31 pro – 0 se zdrželo – 0 proti) návrh **usnesení č. 2** ve znění:

Rada vlády

bere na vědomí informace o přípravě 22. Konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu.

K bodu programu č. 4: Doporučení Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu ve věci omezení používání glyfosátu

V. Dolejský, náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny a předseda Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu Rady vlády pro udržitelný rozvoj, představil stanovisko dotčeného Výboru k používání glyfosátu v České republice. Na jednání Výboru dne 12. září t. r. byl představen návrh vycházející od zástupců akademického sektoru a předložen Výboru k projednání. Výbor naprostou převahou hlasů (17 pro, 2 proti) vyjádřil se stanoviskem souhlas a doporučil je předat dále Radě vlády. Glyfosát je účinnou složkou mnoha přípravků, včetně herbicidu Roundup, jehož užívání je jak zdravotně rizikové, tak přispívá ke ztrátě přírodní rozmanitosti v zemědělské i lesní krajině. Glyfosát se z půdy vyplavuje do podzemních vod a potoků, kde ohrožuje vodní organismy, ale nejen je. Poškozuje i ornou půdu, neboť se váže na půdní částice a stává se inertním v jiných typech půd, což významně ovlivňuje geologické a chemické procesy. Z těchto důvodů Výbor pro krajinu, vodu a biodiverzitu doporučuje Radě vlády pro udržitelný rozvoj, aby vyzvala ministra zemědělství Mariana Jurečku, ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka a ministra životního prostředí Richarda Brabce, aby se zasadili o významné omezení používání zdraví a biodiverzitě škodlivého a pravděpodobně karcinogenního glyfosátu. Stanovisko Výboru je k zápisu připojeno jako příloha č. 4.

Václav Zámečník zdůraznil, že Výboru se nejedná o zákaz používání glyfosátu, ale pouze o apel na omezení jeho používání. Jsou si totiž vědomi toho, že k němu neexistuje patřičná, nezávadná a cenově dostupná alternativa. Proto jej zemědělci využívají i namísto toho, aby s pleveľy bojovali tradičními způsoby.

O. Hampl představil stanovisko Ministerstva zemědělství. Je na místě, aby se jmenovaná ministerstva zabývala otázkami spojenými s užíváním glyfosátu, nicméně za přínosné by považoval debatu o komplexním užívání pesticidů a alternativám k nim. Za mnohem větší problém považuje, pokud by byl glyfosát zakázán, aniž by byly známy jeho alternativy. Stanovisko Výboru Ministerstvo zemědělství považuje za jednostranné a částečně i zavádějící. **Vlastimil Zedek** informoval o tom, že diskuse o používání pesticidů probíhá na mnoha úrovních jak na Ministerstvu zemědělství, ale i na akademické úrovni (Evropská agentura pro chemické látky) i v evropských institucích. V současné době platí dvě prováděcí nařízení Evropské komise: č. 1056 z 29. června 2016, ve kterém je stanovena časová látka omezující používání účinné látky glyfosát a č. 1313 z 1. srpna 2016 stanovující konkrétní podmínky pro schvalování této účinné látky na úrovni členských

států Evropské unie. Již nyní je používání glyfosátu pro desikační účel v podstatě zakázáno a lze jej používat pouze jako desikační příspěvek pro hubení plevelů. V této podobě je také využíván v zemědělství. Evropská agentura pro chemické látky navíc v současné době provádí další přezkum zmíněných rizik – zdravotních i environmentálních. Ministerstvo zemědělství tuto diskusi sleduje a bude na úrovni národních předpisů reflektovat její výsledky. **Jiří Chocholouš**, vedoucí oddělení ochrany půdy Ministerstva zemědělství, zdůraznil, že glyfosát je účinná látka herbicidů, který patří mezi nejšetrnější k přírodě. Vedle nich existují např. insekticidy, které jsou ještě jedovatější a jimž se stanovisko Výboru nevěnovalo. Tradiční zemědělství používá tisíce účinných látek a spotřeba herbicidů ve světě dosahuje statisíců tun. Omezení používání jednoho z nich proto nepovažuje za účinné, navíc toho, který je velmi důležitý pro zemědělství. Pokud by došlo k omezení jeho používání, dojde vždy k znevýhodnění buď v České republice, nebo celé Evropské unii. Glyfosát považuje za nejúčinnější látku při hubení vytrvalých plevelů, jako jsou pýr, pcháč či sveřep. Pro rychlá řešení obnovy travních porostů nelze vždy orat, jak doporučuje stanovisko Výboru, neboť mají nízkou nosnost půdního horizontu a dochází k vyorávání velkého množství skeletu a kamení. Jejich obnova pomocí glyfosátu je však rychlá i ekonomická. Souhlasí s tím, že v celé otázce jsou třeba podrobné analýzy, ale omezení využívání glyfosátu nepokládá za nutné a potřebné.

M. Doležal poděkoval Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu za vypracování materiálu. K odborným aspektům návrhu se za Ministerstvo zdravotnictví vyjádřil **Tomáš Kučera** z Oddělení chemických látek. Ztotožnil se se svými předřečníky z Ministerstva zemědělství a doplnil, že Evropská agentura pro chemické látky projednává reklasifikaci glyfosátu s tím, že na evropské úrovni glyfosát nebude klasifikován jako karcinogenní.

Radim Šrám (Akademie věd ČR) podpořil stanovisko Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu. Pokud Světová zdravotnická organizace ve své Agentuře pro výzkum rakoviny hodnotí glyfosát jako pravděpodobně karcinogenní pro člověka, činí tak proto, že jsou k dispozici pouze experimentální údaje na zvířatech. Proto vnímá doporučení minimalizovat používání glyfosátu na zahradách a veřejných prostranstvích (parky a dětská hřiště) jako naléhavé.

Miroslav Šuta zabývající se zdravotními riziky životního prostředí ozřejmil, proč bylo předloženo pouze doporučení týkající se glyfosátu a nikoliv všech herbicidů. Prvním důvodem je to, že v České republice se jedná o nejpoužívanější pesticid (min 20 % trhu). Druhý důvod představuje, že doktorem Šrámem zmíněná Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny, tedy nejvyšší odborná instituce na tomto poli, označila v loňském roce glyfosát jako pravděpodobně karcinogenní látku ve skupině 2a. Tato látka způsobuje rakovinu u zvířat, v případě lidí jsou k dispozici pouze omezené důkazy. Jejich prozatímní slabost je rovněž zapříčiněna nezájmem států východní Evropy o dopad glyfosátu na zdraví jejich občanů a nesledují ani profesionální expozici pracovníků v zemědělství. Dostupné studie pocházejí ze Spojených států amerických, Kanady a Skandinávie. Vzhledem k těmto důkazům se evropské státy nebyly schopny v uplynulých dvou letech shodnout na tom, zda prodloužit jeho autorizaci o dalších 15 let či nikoliv. Skandinávské státy, Francie a Německo byly proti autorizaci, avšak řada států se zdržela hlasování. V této situaci se Evropská komise rozhodla prodloužit autorizaci dočasně do konce roku 2017. Do té doby má ke glyfosátu sdělit i Evropská agentura pro chemické látky. Evropská agentura pro bezpečnost potravin došla k odlišnému závěru, než jen ten Mezinárodní agentury pro výzkum rakoviny. Jeden z důvodů M. Šuta vidí v tom, že Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny vychází z vědeckých, a tedy recenzovaných studií. Evropská agentura pro bezpečnost potravin akceptovala i studie dodané výrobcem, které však nebyly zveřejněny z důvodu obchodního tajemství. Proto vidí otázku glyfosátu jako samostatnou, nebrání se však diskuse o systému používání pesticidů a jejich dopadech. Považuje rovněž za přínosné prozkoumat, je-li dodržován zákaz používání glyfosátu při desikaci, zvláště na polích s řepkou. Zdůraznil, že glyfosát se nevyužívá jen v zemědělství, ale je dostupný i v běžných obchodech. Proto se lze domnívat, že jeho účinkům je vystavena většina populace, nicméně pro toto tvrzení neexistuje zatím žádný podklad. Z takto zaměřeného výzkumu prováděném nevládními organizacemi vyšlo najevo, že mu

byl vystavena více jak polovina populace a to včetně osob, které nežijí v zemědělských oblastech a profesionálně nepoužívají pesticidy.

J. Šulc vyjádřil svou pochybnost, může-li Rada vlády kompetentně posoudit takto detailní záležitost.

P. Kulhánková uvedla, že Ministerstvo průmyslu a obchodu podporuje komplexní a strukturovanou diskusi na toto téma, tj. o složité problematice biocidních přípravků. Doporučení výboru vnímá jako velmi silné a striktní, proto návrh usnesení a doporučení nepodporuje.

V. Dolejský se důrazně ohradil vůči tomu, že by podklad poskytnutý Výborem pro krajinu, vodu a biodiverzitu byly zavádějící. Právě on je jedním z výstupů akademických debat, o nichž jeho předřečníci hovořili. Systémové řešení má přinést naplňování Národního akčního plánu ke snížení používání pesticidů (2012), jehož kapitoly týkající se monitoringu a dopadů nejsou vůbec naplňovány.

J. Dlouhý připomněl, že návrh usnesení je velmi otevřený a navrhuje, aby se dotčení ministři tímto problémem zabývali.

Libor Ambrozek (Český svaz ochránců přírody) připustil, že se glyfosát do jisté míry používá v boji s invazními druhy, nicméně má významný dopad i na biodiverzitu a to i na rostlinnou složku – dnes je řada plevelů téměř vyhubena a patří mezi ohrožené druhy. Odmítnutí každého návrhu usnesení je možné odůvodnit potřebou dalších studií a analýz, rozumí proto návrhu Výboru spíše jako snaze, aby byl tento problém brán vážně. Česká republika se dle jeho názoru na evropské úrovni tváří zdrženlivě a aktivně do těchto věcí nezasahuje. Proto si doporučení Výboru zaslouží podporu.

M. Doležal doplnil, že Ministerstvo zdravotnictví se zásadně nestaví proti doporučení Výboru, přineslo pouze odborné argumenty o procesu posuzování.

V. Hlaváček vyjádřil svůj názor, že se nemůže ztotožnit s návrhem, který považuje za radikální zákaz používání glyfosátu, neboť dosud k němu neexistuje alternativa. Nezastává však ani názor, že je třeba s ním hazardovat a plýtvat, používání chemických látek v zemědělství považuje za závažné a citlivé téma. Jedná se však o problém globální, problém evropského trhu, nikoliv problém České republiky. Ministerstvo zemědělství se těmito otázkami soustavně zabývá, považuje proto doporučení Výboru za nadbytečné.

P. Drahovzal uvedl, že města a obce v současné době nedisponují dostatečnými kapacitami pro údržbu veřejné zeleně. Nevidí jinou alternativu, pokud se chceme vyhnout nadbytečnému zatěžování veřejných rozpočtů.

Závěr

V. Špidla postupně uvedl tři návrhy usnesení k tomuto bodu programu, o kterých přítomní členové a členky hlasovali. Kvórum pro přijetí návrhu bylo 13 hlasů podporujících návrh.

Přítomnými členy a členkami Rady schválen nebyl schválen (9 pro – 9 se zdrželo – 6 proti) návrh usnesení č. 1 ve znění:

Rada vlády

doporučuje ministru zdravotnictví, ministru zemědělství a ministru životního prostředí, aby se zabývaly otázkami používání glyfosátu v České republice v souvislosti s procesem posuzování a probíhajících analýz na evropské úrovni.

Přítomnými členy a členkami Rady schválen nebyl schválen (10 pro – 10 se zdrželo – 4 proti) návrh usnesení č. 2 ve znění:

Rada vlády

doporučuje ministru zdravotnictví, ministru zemědělství a ministru životního prostředí, aby se na základě doporučení Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu Rady vlády pro udržitelný rozvoj a v souvislosti s procesem posuzování a dalších probíhajících analýz na evropské úrovni) zabývaly otázkami používání glyfosátu v České republice.

Přítomnými členy a členkami Rady byl jednomyslně schválen (21 pro – 3 se zdrželi – 0 proti) návrh usnesení č. 3 ve znění:

Rada vlády

bere na vědomí doporučení Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu ve věci omezení používání glyfosátu.

K bodu programu č. 5: Různé

D. Škorňa uvedl, že Ministerstvo pro místní rozvoj připravilo pro členky a členy Rady informaci o aktivitách v oblasti strategického řízení a plánování na úrovni veřejné správy, kterou má v gesci. Informace, týkající se metodických nástrojů strategické práce, rozvoje Databáze strategií, vytvoření a používání strategických map krajů a ministerstev, klíčových strategických projektů pro následující období, hodnocení příspěvku ESIF k naplňování strategií apod.), je přiložena k zápisu jako příloha č. 5.

J. Žůrek se kriticky vyjádřil k neúměrné délce diskuze k předešlému bodu, diskuze měla být podle jeho názoru přerušena. Především ale informoval o činnosti České podnikatelské rady pro udržitelný rozvoj (dále jen „CBCSD“) jako člena RVUR a kampani „After Paris“, ve které členové CBCSD v návaznosti na Pařížskou klimatickou dohodu prezentují konkrétní aktivity a projekty podporující snižování emisí CO₂. Informace je k zápisu přiložena jako příloha č. 6.

K. Fialková přítomné informovala o tom, že na základě rozhodnutí předsedy vlády a předsedy RVUR přihlásila ke druhému kolu dobrovolného národního přezkumu plnění Agendy 2030 v České republice, které se uskuteční v červenci roku 2017 v New Yorku v rámci Politického fóra na vysoké úrovni. Českou republiku byl pověřen zastupovat ministr životního prostředí Richard Brabec. Dále informovala, že generální tajemník OSN vyzval členské státy, aby nominovaly zástupce a zástupkyně do komise, která bude připravovat globální zprávu k udržitelnému rozvoji. Česká republika navrhuje nominovat paní předsedkyni statistického úřadu Ivu Ritschelovou. Na případné potvrzení nominace se čeká. Komise bude čítat přibližně 10 – 12 osob, jedná se tedy o poměrně prestižní záležitost. Na závěr uvedla, že pan doktor Ladislav Miko kandiduje na pozici výkonného tajemníka úmluvy o biologické rozmanitosti. MZV se aktuálně snaží o jeho maximální podporu.

V Praze dne 2. listopadu 2016

Zapsal: Jan Mareš, Oddělení pro udržitelný rozvoj ÚV ČR

Schválila: Anna Kárníková, tajemnice Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Počet stran: 11

Počet příloh: 6